

Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. **Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.**

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ		
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име								
П1 П2 П3		/								УКУПНО ИСПИТ		
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ						ОЦЕНА
1	2	3	4	5	6	Укупно		1	2	УКУПНО ПОЕНА		

ПИТАЊА

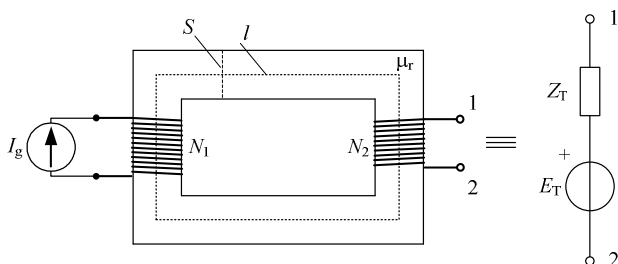
1. (а) Колика је пермитивност вакуума? (б) Колика је пермеабилност вакуума? (в) Написати везу између пермитивности, пермеабилности и брзине простирања електромагнетских таласа у вакууму.

(а) (б) (в)

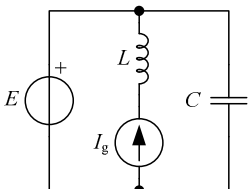
2. Одредити израз за (а) спољашњу подужну индуктивност и (б) унутрашњу подужну индуктивност танког симетричног ваздушнoг двојичног вода. Проводници су од бабра, полупречници проводника су a , а растојање између оса проводника је d .

(а) (б)

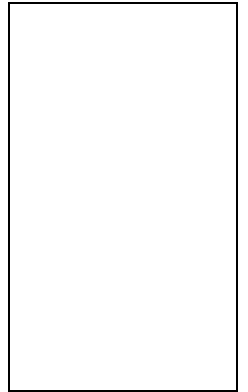
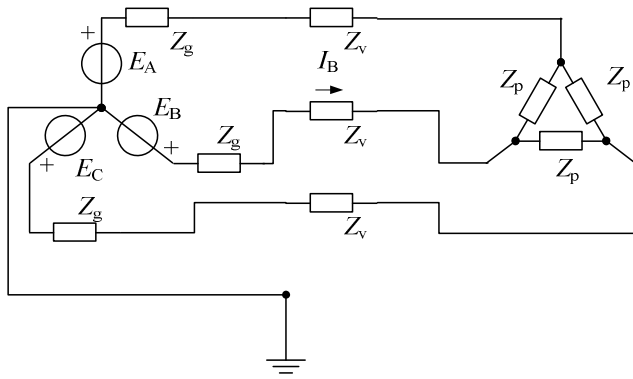
3. За трансформатор приказан на слици познате су димензије S и l , као и бројеви завојака N_1 и N_2 . Језгро се може сматрати линеарним, релативне пермеабилности μ_r . Расипање, губици у језгру и губици у намотајима су занемарљиви. На примар трансформатора прикључен је идеалан струјни генератор кружне учестаности ω , ефективне вредности струје I_g и почетне фазе $\psi_g = \pi/2$. Одредити параметре еквивалентног Тевененовог генератора у односу на прикључке секундара.

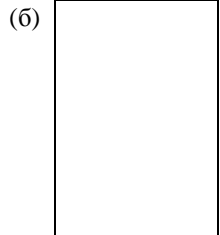
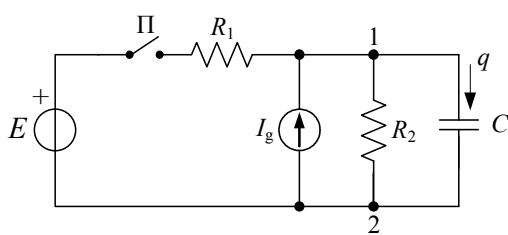

4. За коло простопериодичне струје приказано на слици познато је $I_g = -j \text{ A}$, $\omega L = \frac{1}{\omega C} = 100 \Omega$ и почетна фаза електромоторне силе $\theta_E = -\pi/4$. Израчунати ефективну вредност електромоторне силе тако да активна снага коју **прима** идеални напонски генератор буде 100 W.

5. У трофазном колу приказаном на слици електромоторне силе чине инверзан симетричан систем. Ефективна вредност прве електромоторне силе је $E_A = 20 \text{ kV}$, а почетна фаза је нула. Познато је и $\underline{Z}_g = j \Omega$, $\underline{Z}_v = (1 + j) \Omega$ и $\underline{Z}_p = 3 \Omega$. Израчунати комплексну струју I_B .

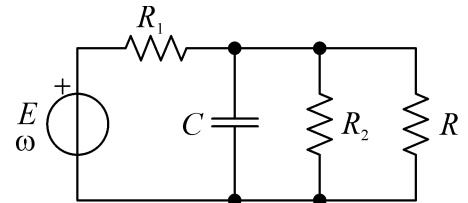
6. За коло приказано на слици познато је $E = 10 \text{ V}$, $I_g = 8 \text{ mA}$, $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 2 \text{ k}\Omega$ и $C = 3 \mu\text{F}$. (Електромоторна сила и струја I_g не зависе од времена.) Прекидач Π је отворен и у колу је успостављено стационарно стање. Прекидач Π се затим затвори у тренутку $t = 0$. (а) Извести диференцијалну једначину за напон u_{12} по затварању прекидача и решити је. (б) Израчунати проток q кроз кондензатор од тренутка затварања прекидача Π до успостављања стационарног стања.

ЗАДАЦИ

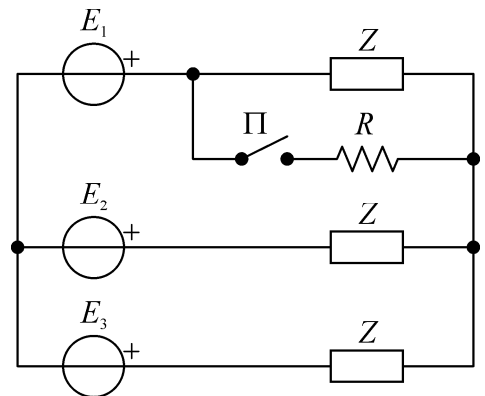
1. (Задатак се ради на првих пет страна са **предње** стране вежбанке)

У колу прстопериодичне струје приказаном на слици је $R_1 = 3 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 6 \text{ k}\Omega$, $C = 50 \text{ nF}$, $E = 6 \text{ V}$, а кружна учестаност ω се може мењати. (а) Израчунати отпорност отпорника R тако да се на кружној учестаности $\omega_1 = 10^4 \text{ s}^{-1}$ на њему развија највећа могућа средња снага. Израчунати снагу отпорника R на кружној учестаности (б) ω_1 и (в) $\omega_2 = 2\omega_1$.

2. (Задатак се ради на првих пет страна са **задње** стране вежбанке)

У трофазном колу приказаном на слици је $R = 1 \Omega$, а електромоторне силе E_1 , E_2 и E_3 чине директан симетричан систем. Позната је ефективна вредност прве електромоторне силе $E_1 = 5\sqrt{2} \text{ V}$, а комплексна импеданса $\underline{Z}$ грана симетричног трофазног пријемника је непозната. У устаљеном стању при отвореном прекидачу Π позната је активна снага трофазног пријемника $P_p = 10 \text{ W}$, а у устаљеном стању при затвореном прекидачу Π позната је снага отпорника R , $P_R = 25/4 \text{ W}$. Израчунати комплексну импедансу $\underline{Z}$.

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2, ОДРЖАНОГ 5. ФЕБРУАРА 2012. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) $\epsilon_0 \approx 8,854 \cdot 10^{-12} \text{ F/m}$, (б) $\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ H/m}$, (в) $c_0 = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}}$. Видети и страну 6 уџбеника *Основи електротехнике*, 3. део.

део.

2. (а) $L'_e = \frac{\mu_0}{\pi} \ln \frac{d}{a}$, (б) $L'_i = \frac{\mu_0}{4\pi}$. Видети пример са стране 145 уџбеника *Основи електротехнике*, 3. део.

3. $\underline{E}_T = -\omega \mu_r \mu_0 N_1 N_2 S I_g / l$, $\underline{Z}_T = j\omega \mu_r \mu_0 N_2^2 S / l$. Видети и страну 116 уџбеника *Основи електротехнике*, 4. део.

4. $E = 100\sqrt{2} \text{ V}$.

5. $\underline{I}_B = 5\sqrt{2} e^{j\frac{5\pi}{12}} \text{ kA}$.

6. (а) За $t > 0$, остатак кола се у односу на кондензатор може заменити Тевененовим генератором параметара $E_T = 12 \text{ V}$ и $R_T = \frac{2}{3} \text{ k}\Omega$. Диференцијална једначина гласи $\frac{du_{12}}{dt} + \frac{u_{12}}{R_T C} = \frac{E_T}{R_T C}$, уз почетни услов $u_{12}(0) = 16 \text{ V}$. Решење је

$u_{12}(t) = (12 + 4e^{-t/\tau}) \text{ V}$, где је $\tau = 2 \text{ ms}$. (б) Јачина струје кондензатора у прелазном режиму је $i = C \frac{du_{12}}{dt} = -6e^{-t/\tau} \text{ mA}$, па је

проток $q = \int_0^{+\infty} i \, dt = C \Delta u_{12} = C(u_{12}(+\infty) - u_{12}(0)) = -12 \mu\text{C}$.

ЗАДАЦИ

1. (а) $R = \sqrt{2} \text{ k}\Omega$, (б) $P(\omega_1) = \frac{4}{1 + \sqrt{2}} \text{ mW}$, (в) $P(\omega_2) = \frac{4}{1 + \frac{7\sqrt{2}}{4}} \text{ mW}$.

2. $\underline{Z} = (3 \pm j6) \Omega$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 6. ФЕБРУАРА У 20 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У ЛАБОРАТОРИЈИ 95а) И УПИСИВАЊЕ ОЦЕНА 7. ФЕБРУАРА ОД 14:00 ДО 14:30. У ИСТОМ ТЕРМИНУ ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ И ЕВЕНТУАЛНА УСМЕНА ПРОВЕРА.